Anul II Nr. 20

4 pagini 3 Lei

A

DUMINICA 9 MARTIE 1941

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI
Str. Popa Petre, 42 Etaj III
Telefon 2.33.55

ÎNVIEREA

DIRECTOR
TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 200 lei pe an
Pentru autorităţi 1000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Registrul periodicelor sub Nr. 93/940

SAPTAMÂNAL DE POLITICA ŞI CULTURA ROMÂNEASCA

CUVANTUL ŢĂRII

de TOMA VLADESCU

Ţara şi-a spus cuvântul şi a răspuns „Da" ca un singur om aproape la întrebarea emoţionantă, dar mai ales de atâta încredere a Generalului Ion Antonescu. Noi vrem să privim consultarea aceasta naţională cu toată libertatea şi cu tot adevărul — vrem să privim în sinceritatea lor, profund rătăcită, suntem convinşi, chiar voturile care s'au exprimat negativ... Să discutăm, dacă este nevoe, chiar procedura care a încadrat această largă manifestare a voinţelor populare. E prima oară poate când nimeni nu ne cere să ascundem nimic, când totul se spune — într'un dor par'că de atâta lumină cum nu s'a mai cunoscut până astăzi la noi.

Cititorul nostru nu va găsi aşa-dar aici obicinuita literatură a plebiscitelor, nu vom vorbi de aceşti idilici cetăţeni cari vin să aclame stăpânirea cântând, şi nu va fi vorba nici de aceşte atât de electorale rugăciuni, pe care unii pretind să le audă totdeauna în faţa urnelor de votare. Noi n'avem nimic acru, nici în suflet, nici în priviri, dar mărturisim cu tot entuziasmul că literatura asta nu ne-a plăcut niciodată prea mult... Poezia patriotică — afară de imens de rare excepţii! — are de cele mai multe ori dubla deficienţă că nu este nici poezie, după cum nici patriotism nu e. E discurs electoral numai, sau simplă demagogie... Noi nu vom face nici una, nici alta. Să rămânem atunci în real, în politică şi — fiindcă va trebui să mergem mai sus — să ne regăsim în viaţa morală a neamului.

Că Generalul se bucură astăzi de un fel de religioasă iubire a celor mai buni dintre Români — a tuturor, îmi place să spun — e sigur, şi nimeni nu se mai îndoeşte. Să n'o spunem totuş prea indiscret! L-am supăra pe General cel dintâi! Nici entuziasmul facil aşa-dar, nici lauda care seamănă cu servilismul... Sunt lucruri pe care astăzi nimeni nu le mai cere. Sunt lucruri care astăzi strică, mai mult... Să le lăsăm atunci trecutului regim de F.R.N., sau de alte usurpări politice, şi să nu dăm sentimentul că ceva, cât de puţin, din lucrul atâta de luminos de azi, ar mai putea să semene cu ce-a fost... Nicio insultă n'ar fi mai nedreaptă — nu ar fi mai infamă chiar — niciuna, e sigur, nu l-ar răni pe General mai mult...

Şi nici gândul josnic al răzbunărilor — nimeni n'ar îndrăzni s'o afirme. Dar Generalul a vrut să cunoască ţara, şi par'că să dea mâna cu fiecare din noi — să ne întrebe pe toţi... să ne ştie. Acesta a fost votul pe faţă, care primeşte astfel omagiul întreg al celei mai desăvârşite sincerităţi.

Majorităţile au fost covârşitoare, pretutindeni. Noi nu ne-am fi îndoit un minut... Mai întâi — să ne ierte toţi cei cari au alte credinţe — dar nouă ni s'ar părea ,astăzi cel puţin, o gravă rătăcire, în plină demenţă, să zicem „NU" Generalului! Dacă nu ar mai fi el, — atunci, cine? Unde ar fi omul mai bun, mai capabil poate, — cum să-l găsim? Şi omul acela, ce ar putea să ne dea mai mult decât Generalul? Iată întrebări pentru care niciun răspuns nu pare posibil. De aceea ziceam: secret sau pe faţă, votul ar fi fost acelaş, fiindcă nu mai votează capriciile, nici pasiunile, — dar vorbeşte numai Raţiunea noastră singură, sau, odată cu ea, instinctul nostru de conservare.

Pe corabia care naufragiază nu mai stăm să privim dacă ne place nouă sau nu capul cârmaciului, figura, sprâncenele sau mustăţile lui, — dar ne interesează parc'ă numai să ştim dacă el se pricepe să conducă operaţiile de salvare.

Acelaş lucru în prim loc, ne va fi interesat şi acum, în acest plebiscit — în care totuş figura eroului — conducător are ea însăşi, atâtea seducţii! Ne-am găsit toţi lângă el... Şi ce spuneau oare toţi aceşti cetăţeni tăcuţi şi împovăraţi de griji, în zilele astea în care au scris pe buletinul de vot cuvântul, silaba afirmativă, a tuturor speranţelor lor.

Increderea unanimă

Dar atunci, lucrurile, să le privim în marea lor lumină pe care o vedem. Şi nimic nu este mai simplu!

De şase luni de zile Generalul conduce Statul nostru în virtutea unui mare consimţământ tacit,—spontane adeziuni populare care s'au raliat dela început pe numele lui. Această bogată recunoaştere unanimă nu mai este pentru nimeni secretă. Aţi auzit-o strigată pe străzi de fervoarea mulţimii, în sentimentul ei pur că o nouă vieaţă începe, aţi văzut-o în administraţii, în bureau-uri, şi chiar în această lume politică până ieri atâta de îndărătnică. Prin diferite unghere de umbră, unde nedreptatea, abuzul, scandalul, s'au instalat de mult, endemice, cu un privilegiu nedesminţit, un singur nume răzbate ca razele soarelui, şi un singur gând, ca să rezume toate speranţele: Generalul! Graniţele noastre chiar, nu cele de azi numai — care sunt foarte puţin ale noastre — dar graniţele de mâine şi cele de ieri, graniţele reale, tot pe umerii Generalului se ridică. La fel drepturile şi libertăţile noastre. La fel dreptatea şi cinstea. Este un flux de mare nădejde, şi de atâta iubire, în care saltă astăzi pământul acesta... Fiecare om aproape aspiră să-l vadă pe „General", şi fiecare par'că păstrează în buzunar un memoriu să i-l trimită... Nu ştiu dacă toate lucrurile astea vor fi atât de posibile, nu ştiu nici dacă toţi, dacă absolut toţi vor fi împăcaţi, mulţumiţi — dar este un fapt peste toate discuţiile, este INCREDEREA noastră în General. O văd delirantă aproape — este în orice caz unanimă. Cred că ne întristăm toţi cu „Generalul" — după cum ne bucurăm în bucuriile lui...

Şi atunci, — atunci... Să ne gândim puţin! Alt om s'ar fi mulţumit cu această incontestabilă mărturisire vie, cu acest adevărat plebiscit al sufletului naţional, pe care nu ştim dacă l-a mai avut vre-un conducător până azi.

Dar Generalul simte toată imensa lui povară, pe umeri... Cum s'o ridice singur! Ar putea s'o facă... Dar sufletul lui? Iată-l vibrând de atâtea atingeri nedefinite care rezumă Ţara. Pe fiecare colţ de pământ, unde conştiinţa lui e robită, atâtea lungi aşteptări, care sunt tot atâtea dureri ale neamului, Generalul nu face decât să le simtă, să le audă — iar inima lui, pretutindeni, se împarte cu o grije poate încă nelămurită... Ţara asta a priceput, în sfârşit? Pricepe ea bine, acum? Şi după atâtea desnădejdi, lumea asta prea mult împărţită simte ea acum, în măsurile lui exacte, omul cu adevărat nou care prin atâtea furtuni s'a ridicat s'o conducă?

Acestea vor fi fost gândurile Generalului, îndoielile, poate şi grijile lui... Şi poate nici el nu mai ştie bine — după atâtea amare încercări, după atâta negru pahar pe care un mizerabil destin i-a impus par'că să-l bea până la fund! Să ne gândim că dacă noi toţi încă suntem sfărâmaţi şi frânţi, dacă atâtea dezolări încă ne mai cuprind, — Generalul atunci, fără îndoială, ar fi cel dintâi care să cadă subt acest scepticism, moştenit ca un îndurerat şi persistent ecou al atâtor dezastre... Nimeni probabil, sau foarte puţini vor fi suferit mai mult decât el! In regimul vechi, el a simţit pumnul greu al satrapilor de atunci, până la ultima prigoană, şi până la acest surghiun criminal dela Bistriţa. Nu a fost scos de acolo decât ca să privească o ţară din toate părţile ruptă — o ţară de flăcări. Iar când a crezut să respire, şi când ar fi vrut, în cântecul tinerilor lui prieteni, să audă altă vieaţă, să simtă glasul eternităţii noastre pe care o lucra, — atunci... atunci, într'o bună dimineaţă, sau într'o noapte prea tristă, mai sumbră decât toate câte se pot pricepe, el a văzut pe fereastra cabinetului lui de lucru inexplicabile figuri de ură, aceşti tineri chiar, apariţii de groază, şi revolverele lor care vroiau să-l suprime... După nourii abia risipiţi ai zilei de ieri — alţii mai negri, mai grei, veneau acum din nou să-i acopere fruntea! Ce furtuni s'or fi deslănţuit în sufletul acestui om care n'ar fi putut să priceapă şi pe care veneau să-l supună acum, ca pe un erou de tragedie grecească, obscure puteri nevăzute, forţele oarbe ale unor destine fără scăpare! Câtă mizerie de vieaţă a pătruns atunci cu noaptea, în inima grea a acestui soldat fără pată, obicinuit cu rigoarea cuvântului clar, cu sincerele orizonturi ale naturii... Iată-l înfrânt! Inexplicabil înfrânt...

Dece într'adevăr? Şi ce se petrecea mai ales? Pe cine înşelase el, pe cine a minţit? Şi oare nu suferise destul?... Lumea asta tânără nu venise pe braţele lui? Nu-i mângâiase el primele răni? Dece, atunci?.. Dece!

Atâtea întrebări care se lovesc fără răspuns de mintea luminoasă a omului răstignit... Dela această lume de ieri, dărâmată, şi până la aceste tinere speranţe pe care le va fi vrut ale lui, pentru Generalul Antonescu nu va fi fost alt drum decât al suferinţei neînţelese, al jertfei de sine, în chiar cele mai grave apropieri ale morţii... Ca în versul eroului legendar, atâtea dureri întrec puterile sufletului, — animus meminisse horret.

Cum s'a făcut plebiscitul

Dar atunci, pricepeţi gestul de astăzi al Generalului. El a vrut să cunoască ţara — să vadă mai ales dacă ţara în sfârşit îl cunoaşte! Nu, nu!, fireşte, nu s'ar fi mulţumit numai cu aclamaţiile ei indistincte, care fără îndoială că l-au plebiscitat încă dela început, dar a cerut cuvântul ei răspicat... L-a cerut „pe faţă"! Până astăzi fără îndoială, el n'a ezitat să vorbească ţării, — şi nu cred să existe nicio acţiune a Generalului care să nu fi cerut mai întâi audienţa sufletului popular... Adeseori chiar glasul Conducătorului, prin atâta epocă neînţelegere a unora dintre noi, mi s'a părut crispat aproape, greu de exasperări care cereau răspuns, care nu mai puteau s'aştepte... L-aţi auzit strigând: „Eu nu sunt conducător de stat tiran, n'am clică de apărat şi n'am interese sau o viaţă imorală de ascuns!"

Acesta era glasul lui... Era un plâns aproape al părintelui bun care nu renunţa să ne cheme... Era un fel de a ne prinde pe toţi în priviri, ca şi când ar fi trebuit să ne spună: Şi voi de ce nu vă hotărâţi? Dece mai staţi? Voi toţi, cari aţi trăit până azi în dezordine, în umilinţă şi haos!

Aşa ne-a vorbit generalul... De atâtea ori! Dar tocmai de aceea, rândul nostru era acum să vorbim — şi acesta e sensul real al plebiscitului la care ne-am găsit chemaţi.

Cum s'a făcut plebiscitul acesta, care îi este adevărul prin atâtea controverse posibile — şi imposibile chiar — şi în sfârşit ce s'a exprimat prin atâtea glasuri care au vorbit? Sunt întrebări la care va fi necesar să răspundem.

Dar mai întâi iată aceste guri strâmbe, puţine de altfel, care au încercat să articuleze totuş, că plebiscitul de azi ar semăna, nu ştiu cum, cu atâtea altele — sau chiar, mai precis, cu un „altul" care l-a precedat... Să nu ascundem nici o obiecţie. Votul într'adevăr a fost cerut „pe faţă". Cetăţeanul ar fi suportat în felul ăsta presiunea aparatului administrativ. N'ar mai fi fost suveran, — şi poate nici liber, nici sincer...

Mărturisim că nu ni s'ar părea deloc onest să auzim această opinie, s'o lăsăm să zbârnâie pela urechile noastre, dar s'o îngropăm în tăcere, caşicând ea ar constitui un moment delicat sau incomod al zilei plebiscitare. Fără îndoială, secretul buletinului de vot oferă cetăţeanului confortul acelui întuneric în care el poate face şi răul chiar, fără răspundere... Dar noi am vrea mai ales să întrebăm: ce libertate este aceea pe care n'o condiţionează decât laşitatea? Numai când se ascunde oare, numai în umbră, în întuneric, când nu-l vede nimeni, **numai când este laş** cetăţeanul poate fi liber? Atunci, s'o spunem deschis, aceste ieftine şi aceste prea confortabile „libertăţi" nu ne mai trebue, — cu atât mai mult cu cât ele nu mai apar deloc compatibile cu ziua de azi!

Preferăm chiar demenţa temeritate a unei mărturisiri absurde, decât aceşti echivoci cetăţeni ascunşi în întunericul urnei, şi pretinzând de acolo să-şi spună un cuvânt, pe care să nu apese totuş nicio răspundere!

Generalul Antonescu n'ar mai fi putut tolera această lipsă de responsabilitate, şi plebiscitul n'ar fi putut să semene cu un bal „mascat" în care umbre anonime dispar fără urmă, după ce şi-au lăsat cuvântul lor neidentificat... Dar dacă acest cuvânt determină anumite lucruri în ţară, dacă el poate să determine totul, — atunci fireşte, acela care l-a rostit, să răspundă, să fie legat de cuvântul pe care l-a spus... Democraţia ne oferea spectacolul straniu al unor fantoşe, — aceşt cetăţeni anonimi cari revendicau o suveranitate fără răspundere şi care refuzau să apară! Dar omul adevărat e acela care se poate găsi, care se poate cunoaşte, căruia i se ştie identitatea...

Pe omul acesta l-a solicitat Generalul. Acesta e votul lui „pe faţă". El a vrut votul unor oameni reali, şi astfel liberi cu adevărat, oameni cari vorbesc dar răspund de cuvântul lor, cetăţeni palpabili şi vii... Nu umbrele, nu ficţiunile democraţiei! In primele ceasuri poate noi înşine vom fi regretat votul acesta pe faţă. Dar foarte curând am putut pricepe. Nu era desigur ceeace s'ar putea insinua ca fiind o „prudenţă" a Generalului — nu-l ameninţa nimic! — dar se cerea votul limpede al unor cetăţeni reali, responsabili, pricepându-şi şi ei aproape aceleaşi răspunderi pe care Generalul le poartă el însuş pe umerii lui.

S'ar fi putut vota secret: este sigur că rezultatele ar fi fost aceleaşi! Iar dacă ar fi existat vreo teamă, atunci... s'ar fi puputut „supraveghea" urnele aşa cum ştim că se făcea în frumoasele regimuri „libere" de până deunăzi... Vedeţi aşa-dar că Generalul ar fi putut uşor conjura orice primejdie — dacă primejdie ar fi existat!

Dar nu, — nici una, nici alta.

Un neam care se ridică

Ce spuneau? Aş zice aproape că nu făceau nicio politică! Dar ratificau o gestiune — e aproape tot ce s'a petrecut! Ţara noastră, astăzi, prin anumită necesitate a conjuncturii politice nici nu mai are aproape un sens atât de politic — dar poate pe acolo mai mult al unei vaste Administraţii. In fruntea ei, un om care comandă totul, care răspunde de toate — care dă socoteala acestei mari gestiuni... Şi el vine azi să ne întrebe: a fost oare cinste în administraţia asta? A fost vreodată mai multă cinste decât acum? Şi mai ales s'ar putea să fie mai multă? Iar, politic, s'ar fi putut face mai mult decât s'a făcut? Reparând ruinele ţării, asigurându-i de bine de rău aceste triste hotare chiar, redându-i liniştea atâta de tulburată, dreptatea, libertăţile, onoarea...

Iar noi n'avem decât să controlăm aceste afirmări care ne stau sub simţuri, să calculăm datele care ni se oferă: atunci, în optimismul sincer al unor atât de bogate cifre, noi constatăm par'că mai mult, marele suflet care s'a dăruit şi care în larga lui risipire, egalează chiar cele mai neaşteptate excedente de pe atâtea alte domenii.

Şi atunci cum să zicem „nu", cum să negăm, cum să respingem! Ce... perversitatea ne-ar îndemn s'o facem!

Şi iată astfel prima semnificaţie a plebiscitului: ratificarea unei eroice gestiuni. Dar să fie numai atât? Poate este mai mult, — o să vedem!

Până atunci însă, iată pe aceşti teribili protestatori cari au spus totuş „nu"! Privesc numărul lor: e infim. Dar nu asta interesează — interesează numai că sunt. Cum am vrea să le cunoaştem figura — să le cunoaştem sufletul chiar! Ce amestec, ce lume?... Eu mă gândesc totuş la acela numai cari, între ei, vor fi fost de bună credinţă chiar... Incerc să-i înţeleg, încerc să-i pricep în îndârjita lor protestare absurdă! ...Fanatici concetăţeni de pretutindeni, de oriunde, fără să admir lucrul trist pe care l-aţi făcut, eu onorez totuş curajul vostru răspicat şi clar, precum şi aceste singulare atitudini pe care n'aţi ezitat să le mărturisiţi... Dar raţiunile voastre, mă întunecă!

Aţi putut spune Generalului „NU". Atunci, să vedem, dece? Vă gândiţi oare la altcineva? Vedeţi alt om care să poată uni pe Români — care să-i apere chiar? Sau atunci poate această „gestiune" de care am vorbit, Administraţia aceasta nu vi s'o fi părând cinstită! Sau poate, dacă sunteţi dintre rebelii zilelor noastre de doliu, păstraţi în privirile voastre şi azi însângeratele urme ale unor răni încă deschise!

Oricum ar fi însă, şi fără să întârziem prea mult, acest „NU" pe care voi i-aţi azvârlit cu obstrucţia voastră sterilă, unanimelor noastre strădanii, nu are altă semnificaţie decât al ultimului colţ de cer unde întunericul încă rezistă... Curând totul se va lumina, — şi nicio pată nu va mai rămâne pe atât deschis orizont.

Nu mai sunt posibile azi atâtea legitime protestări care altă dată făceau tot sensul drept al revoltelor noastre.

Nu mai guvernează astăzi nici Gavrilă, nici Armand, nici familia Lupescu, nici Wieder, — nu mai este nicăeri această bandă informă care făcea tot Statul nostru mizerabil de ieri. Inţeleg că tinerii de acum un an sau doi se ridicau hotărîţi, dorind să moară mai bine decât să lase în inima Ţării să crească aceste înveninate otrăvuri...

Dar astăzi? Astăzi cei cari cultivă încă buruieni de dezordine şi de ură, sau cu atât mai mult acela cari s'ar gândi să-şi ridice braţul, sunt dela început suspecţi şi apar în conflict cu toată ordinea, cu toate valorile noastre restaurate.

Dacă, înainte, ne întărâta cu drept cuvânt să privim acest Stat ocult care se guverna din Aleea Vulpache — astăzi totul are altă figură, şi Generalul opune suspecţilor răsvrătiţi o

Continuare în pag. 4-a

GLASUL STUDENȚIMII

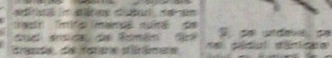
Țara, refrenul tinereții noastre

Mircea Rusovici

Prefață pentru cuvântul studenților

Imperativele neamului

Redacționale

Mărturisiri pentru început

Studenta de mâine

NOTE: STUDENȚIME!

C. P.

Mariana Popescu

DUPA PLEBISCIT

de arhitect MUCICHESCU-TUNARI

In numărul trecut al ziarului nostru, vorbind despre consecinţele funeste ale unei guvernări de dictatură nepopulară, spuneam: „Poporul, acest cuvânt care pentru unii a însemnat o pastă informă, iar pentru alţii un articol de speculaţie, este fără îndoială o realitate. Cei ce au întemeiat dictaturi de sus în jos, nesocotind ideia de popularitate, au trăit artificial în fruntea statelor, fără ca să poată evita până în urmă prăbuşirea".

Când scriam aceste rânduri, nu ştiam nimic despre hotărârea Conducătorului Statului de a-şi supune acţiunea sa politică ratificării plebiscitare. Articolul în care făceam afirmaţiile de mai sus era deja cules, atuncia când generalul Antonescu a vestit Ţării dorinţa sa de a chema întregul neam în faţa urnelor unde vor avea să ratifice sau să reprobe acţiunea dela 6 Septembrie şi până acuma. Pe noi, această hotărâre ne-a bucurat. Deşi, din informaţiile culese, atitudinea dârză din ultimul timp făcuse din generalul Antonescu un om politic mai mult decât popular, totuş era nevoie şi de o verificare ce avea să înlăture ultima rezervă de îndoială. In felul acesta, observaţiunile pe cari le făceam acum o săptămână, observaţiuni din care se citea printre rânduri îngrijorarea noastră, dispar.

Nu avem până în prezent rezultatul definitiv al alegerilor. Rezultatele parţiale, sosite până acuma, ilustrează cu prisosinţă alura rezultatului final. Din urna Ţării se ridică masiv şi impetuos un formidabil: DA. Ţara a privit cu îngrijorare în străfundurile destinului ei şi le-a văzut purtate eroic de generalul fără prihană şi fără frică.

Ea e sătulă de glumele trecutului precum şi de tragedia pe care a trăit-o recent. Ea se vrea strânsă în chingile unei conduceri unitare.

Şi această conducere unitară emanată dela însăş naţiune, este degajată de riscul unei dictaturi abuzive: de sus în jos. Dictatura de astăzi, consfinţită prin hotărârea dela 2 Martie, devine o dictatură democratică. S'ar părea că afirmaţiunea noastră e paradoxală. Ei bine nu! De îndată ce, conducătorul de astăzi are de partea lui sufragiul întregei Ţări, liber exprimat, şi de îndată ce el guvernează ca urmare a acestui sufragiu, nu este el, în realitate un adevărat democrat? Mă rog, care este deosebirea. A! da... a lipsit contracandidatul. Dar bine cine i-a obligat să spună „Da" dacă în adevărata conştiinţă a Ţării ar exista astăzi un alt mit decât acela al Generalului?

Vor spune unii: — şi eu ştiu cine ţine un astfel de limbaj — „Ei da, dar au fost alegeri pe faţă...".

Pentru aceştia răspund: Acei ce fac o astfel de observaţiune au agitat la toate răscrucile eroismul şi curajul răspunderii. Dacă în adevăr, aceşti domni, opun persoanei conducătorului statului pe un altul şi dacă în adevăr nu se tem de nimic atuncia când îşi mărturisesc credinţele, de ce n'au venit în faţa urnelor ca să strige din toate puterile: „nu"!?

Dacă văd în conducătorul statului un duşman al Ţării şi totuş au spus: „Da" atuncia înseamnează că sunt nişte laşi şi despre aceştia nu vrem să ne ocupăm.

Dacă din contră cei ce au spus „da" înţeleg să stea fără şovăire sub comanda generalului, atuncia înseamnează că Ţara, gândeşte cu o singură inimă: ea se înfrăţeşte astăzi într'o sublimă încordare sub sceptrul Generalului. Cei ce mai bârfesc prin colţurile întunecate sunt turburătorii de ape. Sunt însă atâta de puţini încât le putem face cu preciziune numărătoarea. Aşa de exemplu, am remarcat că numărul cel mai mare de voturi negative le-au dat judeţele ce au numărat întotdeauna pe cei mai mulţi comunişti. Nu ne surprinde. Intr'un stat unde ordinea devine doctrina de căpetenie a guvernului era firesc ca anarhia să nu-şi găsească confortul necesar. Ne-ar durea însă, dacă am şti că un singur Român cinstit şi dornic de dreptate ar rătăci amestecat în rândurile acelora ce şi-au făcut din răsvrătire şi din praful de puşcă un ideal.

Ceeace este reconfortant este faptul că aceştia sunt cei puţini: majoritatea compactă a fost de cealaltă parte a baricadei, acolo unde credinţa în forţele naţiei a rămas nezdruncinată.

Intrebarea ce ne apare însă, în aceste clipe de entuziasm pe care ni-l stăpânim, este următoarea: va rămâne această popularitate intactă? Credem că această întrebare nu va supăra pe nimeni. Un rău prevenit poate fi înlăturat din vreme. Afară de aceasta pe noi nu ne poate acuza nimeni de rea credinţă. Noi nu ne aflăm aici ca profesionişti ai condeiului. Nici nu ne-am făcut palate după urma scrisului. Şi nici moşii nu ne-au cumpărat. Ne-am străduit să descifrăm sensul frământărilor sufleteşti pe care le-am aşternut apoi, aici, cu toată cuviinţa. Deaceea credem că niciodată scrisul nostru nu va irita pe acei ce îşi consumă toată fiinţa lor pe altarul patriei. Atuncea când vom fi mai aspri se va şti că sufletul ne este mai chinuit. Iar dacă vreodată vom deveni plaţi şi servili, înseamnează că nu mai suntem noi.

Iar un regim de onoare ca acesta nu trebueşte să se încânte de adulaţiuni pornite mai ales din rândurile acelora ce au trecut în cursul vremii cu o revoltătoare uşurinţă dela un stăpân la altul. Acest regim va fi cu atât mai mult ferit de greşeli cu cât va avea mai mulţi prieteni cinstiţi care să-i tămăduească toate necazurile şi rănile Ţării ce-şi aşteaptă tămăduirea.

Noi ne luăm angajamentul solemn de a sta tot timpul cu o ureche la ordinele Generalului iar cu cealaltă la arzătoarele dorinţi ale Ţării.

In fiecare săptămână deocamdată şi mai târziu — poate — în fiecare zi, vom ieşi la „raportul Generalului". Cu tot curajul dar şi cu decenţa cuvenită ne vom spune păsul. Aşa, de exemplu, astăzi ne manifestăm îngrijorarea pentru ceeace ar putea să fie mâine, în cazul când oamenii folosiţi de actualul regim nu vor intra în rând cu sufletul fără prihană.

După cum spunea săptămâna trecută prietenul Toma Vlădescu, au început să apară pela răscruce de drumuri, strigoii. Imbrăcaţi în haina ipocrită a „omeniei" aceşti viermi ai trecutelor regimuri, după ce au supt cu cruzime din fiinţ a Ţării, dau astăzi târcoale în jurul Generalului. Se îmbulzesc peste tot: la ghişeul poştal de telegrame, la întruniri de adeziune sau la microfonul naţiei. Vin cu tricolorul desfăşurat, evocând amintiri sentimentale şi sforăind pe toate gamele, discursuri, din care Caragiale ar mai face o operă completă.

Fără îndoială că nimeni nu-i poate opri pe aceşti trubaduri ai tuturor începuturilor de guvernare să-şi ardă tămâia de rigoare în cădelniţa care rămâne mereu aceiaş.

Dacă însă vor îndrăsni să facă un pas mai departe spre treptele Tronului — unde domneşte un Rege tânăr şi curat ca floarea de crin — sau spre piedestalul de foc şi de jertfă al Conducătorului Statului, noi nu vom răbda. Le vom ieşi înainte şi cu toate riscurile îi vom lua de guler.

Au păcătuit destul: au mutat averea Statului în visteriile băncilor din toată lumea; au ridicat imoralitatea la rangul de doctrină vânzându-ne într'o noapte până şi pietrele de hotar. Nu, nu! Cei ce-au înmormântat onoarea şi graniţele Ţării n'au dreptul să mai iese în frunte. Lăsaţi Ţara pe mâini curate de mucenici. Cei ce-au deschis ferestrele la cluburile de odinioară spre a le aerisi să ştie odată şi pentru totdeauna:

Noi stăm în jurul Generalului şi al ideii de patrie nu cu mâna întinsă ci cu braţul ridicat. Aceasta este etica sângelui nostru, pregătită cu o neasemuită răbdare de cel mai mare izolat al vieţii noastre politice: Profesorul A. C. CUZA.

Polemici de actualitate

D-l PROF. GIORGE PASCU e supărat pe Academia Română. In revista ieşeană „Cetatea Moldovei" din 26 Ianuarie 1941 aduce Academiei o serie de acuzaţii.

Toate greşelile săvârşite de Academia Română s'au întâmplat din cauza *viţiului de bază a Academiei, — francmasoneria".* **Aşa pretinde d. Giorge Pascu. Il priveşte. Noi suntem prea mici ca să ne măsurăm cu Olimpul culturii româneşti. Noi nici n'avem pretenţia ca să ne adăpostim sub cupola de lumină a Academiei, aşa cum, desigur, d. Giorge Pascu o are. Şi aceasta, îl priveşte.**

D-l Pascu, face însă, în nota d-sale următoarea apreciere:

„Dacă n timpul din urmă a fost ales membru activ A. C. Cuza, asta desigur se datoreşte lui Octavian Goga, care, deşi francmason, făcea din alegerea preşedintelui său suprem, un act politic.

Prin această afirmaţie d. prof. Pascu face dintr'odată trei păcate:

1) O indelicateţe faţă de d. profesr Gh. A. Cuza, distinsul colaborator al acestei reviste.

2) O ofensă — care depăşeşte limitele bunei cuviinţe faţă de d. prof. A. C. Cuza.

3) O impietate faţă de Octavian Goga.

In adevăr, în ce poziţie este pus d-l Gh. A. Cuza, — care semnează în fiecare număr al acestei reviste în care a apărut regretabila notă, — un documentat articol şi care a onorat întotdeauna cu numele său aceastp publicaţie!?

In ceeace priveşte numirea lui A. C. Cuza ca membru al Academiei, după ce se săvârşise zeci de ani crima de a-l fi ţinut la o parte, să fie oare un simplu act politic săvârşit de Octavian Goga? Nu simţi d-le Pascu că o astfel de insinuare grosolană atrage asupra d-tale oprobiul unei Ţări întregi care vede în A. C. Cuza cel mai mare gânditor al naţionalismului nostru antisemit?

Sau poate d. Pascu „consacratul filolog mapa mondial" (cum îşi spune singur) n'a binevoit până acuma să se..scobare până la A. C. Cuza, spre a-l înţelege.

Acolo unde d. Pascu păcătueşte mai mult este atunci când face afirmaţia că Octavian Goga a fost.., mason. Ceeace faci d-ta d-le Pascu, este mai presus decât un act de impietate. Ataci un om care a murit în lupta cu Israel. Pângăreşti, ca cel din urmă profanator de morminte, un om care a dovedit cu prisosinţă prin lupta lui, prin jertfa lui, că şi-a iubit neamul şi că a urît masoneria cu toată puterea fiinţei lui.

In faţa acestei inadvertenţe noi ne ridicăm cu tot desgustul pe care ni-l provoacă orce calomnie de rând.

Am vrea să credem, d-le Pascu că, regreţi cele afirmate în nota despre care vorbim.

Avem chiar credinţa că vom primi la redacţie câteva rânduri din partea d-tale prin care să explici că cele scrise sunt produsul unui moment de absenţă mintală: cine ştie călătorind prin „mapa mondul filologiei" poate te-ai obosit.

Noi am fi gata să te scuzăm, dar cu o condiţie: să primim din partea d-tale o retractare. De explicaţie nu e nevoie, pentrucă ne-a dat-o altădată Păstorel Teodoreanu. Ne-am grăbit s'o cmunicăm cititorilor noştrii dar ne e ruşine de bătrâneţea d-tale. Afară de asta vrem să fim oarecum cavaleri. Deaceea aşteptăm retractarea.

M. Tunari

Victoria din Vest

Scena aceasta nu va fi uitată niciodată: Amurgul zilei de 10 Mai 1940. Lupta continuă încă în jurul forturilor celei mai puternice fortăreţe din lume, Liege. Cel mai puternic dintre aceste forturi este Eben Emael, în jurul căruia s'au luptat din zori până seara. Din Eben Emael nu mai rezista decât fortificaţia nr. 4, care fiind situată în punctul strategic cel mai important trebue să cadă neapărat în mâinile germanilor, pentru ca înaintarea trupelor să poată continua nestingherită. Pionerii dau năvală în bărcile lor de cauciuc peste canalul Maas şi flăcări de benzină şi uleiu sunt aruncate asupra deschiderilor pe unde privesc gurile de tun ale uriaşului bloc de beton. Iar de sus de pe cupolă, un pioner german lasă cu o frânghie o încărcătură de explozibil până în dreptul ferestrelor de tragere. După câteva secunde explozia smulge pavăza de oţel şi drumul este liber spre interiorul fortificaţiei. Cea mai puternică întăritură din lume a căzut într'o singură zi.

Toate acestea se pot vedea în filmul pe care-l prezintă acum comandamentul suprem al armatei germane. Când trăieşti acele clipe de încordare, uiţi că este vorba de un film şi iei parte la un crâmpei din aventurile unui războiu cum n'a mai fost în istoria lumii, şi în istoria războaielor. Am mai văzut şi în jurnalele cinematografice isprăvile soldaţilor germani şi ale reporterilor cinematografici ai armatei, dar de data aceasta vedem scene care întrec tot ce am văzut în jurnalele săptămânale; nu mai avem în faţa noastră doar fragmente ci întreaga campanie din Vest.

Vedem soldaţii în marş şi le auzim cântecele. Suntem împreună cu ei în scurta pauză de odihnă. Facem cunoştinţă cu organizaţia de alimentare şi vedem în sfârşit cât de strâns legate sunt în acest războiu frontul şi ţara, deoarece de astă dată războiul este în adevăr total. Iar mai presus de toate vedem scenele de luptă, neasemuite. Mai târziu, în linişte, se va scrie şi se va vorbi mult despre aceste documente vii ale războiului din vest în partea lor cea mai importantă e că sunt cum nu se mai poate mai vii, în scenele acestea, [illegible] n'au niciun [illegible]. Nu există aci nimic fals şi nimic teatral. Totul este numai energie, încordare, luptă.

Ne îndoim dacă un istoric al viitorului va putea să redea vreodată prin cuvinte ceea ce se vede atât de bine în film, în imagini. Reporterii cinematografici, care au înregistrat acest important episod al luptelor au fost trimişi anume de marele stat major în acest sector de operaţii, pentrucă se ştia că aci se va desfăşura prologul [illegible] din vest. In adevăr, aci au fost clipele hotărîtoare, pentrucă [illegible] momentul cel mai important pentru desfăşurarea ulterioară a luptelor.

Iată ne, în zori, alături de pionerii care-şi duc pontoanele spre fluviu. Artileria inamică bombardează [illegible] pe care se pregăteşte să treacă la atac trupele germane. Cu toate acestea [illegible] pe apă şi se trimit podurile cu ajutorul cărora carele blindate germane reuşesc să ajungă pe celălalt ţărm. Şi acum încep marile lupte ale acestei campanii: începe cea dintâi luptă a vehiculelor blindate şi maşinile noastre scot din luptă şi distrug blindatele franceze în flăcări. Urmele luminoase arată drumul proectilelor şi arată de asemeni cu câtă precizie îşi ating ţinta aceste proectile. Vedem apoi duelul de artilerie care s'a deslănţuit în jurul fortificaţiei 505 a liniei Maginot. Dacă ne-a surprins mai înainte cât de puţini pionerii au reuşit să reducă la tăcere marile lucrări fortificate cunoaştem acum precizia cu care trage artileria germană, care a provocat mirarea artileriştilor francezi — şi trebue să se ştie că artileria franceză a fost totdeauna un adversar de seamă. S'a insistat mult în străinătate asupra armelor secrete pe care le-ar avea armata germană. Nu vrem să vorbim prea mult despre aceste arme, dar două dintre armele secrete se pot vedea în acest film. Cea dintâi este instiuarcrţucxnDţNN Cea dintâi este instrucţia de luptă a armatei germane şi a doua este acţiunea artileriei germane, căreia inamicii nu i-au putut opune nimic.

CARL BRAMMER

Pentru Soc. de telefoane

Din partea mai multor cititori primim scrisori prin care se relevă că la serviciul de reclamaţiuni al Soc. de Telefoane, funcţionarele respective şi îndeplinesc în mod cu totul superficial misiunea lor. Reclamaţiunile abonaţilor sunt primite într'un chip cât se poate de curios. Numerele telefoanelor deranjate sunt greşit înregistrate, foarte adesea nedându-li-se nicio urmare.

Rugăm conducerea Soc de telefoane să pună ordine la acest serviciu.

Un Document

Comemorarea lui N. Iorga

Şedinţa Academiei Române dela 17 Noembrie 1940

In şedinţa dela 29 Noemvrie 1940 Academia Română a omagiat memoria lui Nicolae Iorga prin următoarea cuvântare rostită de Preşedintele Academiei d. C. Rădulescu-Motru:

DOMNILOR COLEGI,

Nicolae Iorga nu mai este printre noi. Este tot ce putem spune în aceste momente tragice pentru Ţara noastră. Viitorimei îi este rezervat să judece, cu un suflet liniştit, împrejurările morţii sale. Noi, care am fost atât de aproape de el, sub povara durerii abia ne putem aduna gândurile pentru a-i adresa ultimele cuvinte de despărţire.

Nicolae Iorga a întrupat puterea de muncă intelectuală a neamului nostru în gradul ei cel mai înalt. Nu l-a întrecut nimeni până astăzi şi încă mulţi ani de aci înainte nu-l va întrece nimeni. Râvna lui adâncă de a cunoaşte şi de a împărtăşi şi altora cunoştinţele sale, l-a făcut; cercetător în cele mai variate ramuri de cultură; creator, în scris şi în cuvânt, de o fecunditate fără seamăn. Nu este răstimp, fie cât de întunecat, din trecutul poporului român, în care înţelegerea lui ageră să nu fi pătruns, pentru a aduce lumină. Contribuţia lui în acest domeniu se poate socoti la sute de volume. Ea formează baza de granit pe care vor clădi istoricii de mâine. In legătură cu istoria poporului român, cu intenţia de a face tocmai pe aceasta mai închegată şi mai documentată, Nicolae Iorga a studiat deopotrivă şi istoria popoarelor învecinate, punând între ele multiple corelaţii, pe care el ridica pe urmă sinteze, care pot fi discutate, dar care totdeauna vor rămâne interesante.

Alături de cercetarea pe câmpul faptelor istorice merge la Nicolae Iorga cercetarea în domeniul literaturii şi al artei. Toate manifestările literare şi artistice îl ating şi îl pasionează. El vibrează cu cele trecute şi cu cele actuale, destul dacă ele sunt manifestări de adevărată cultură românească.

Insuşirile de cercetător nu-i înlunecă pe acelea de creator. Deopotrivă. Incomparabilul cetitor de documente este tot pe atât de incomparabil ca animtor şi gânditor. Au fost momente şi încă des repetate, în care el a trecut, pentru toată lumea, ca reprezentantul necontestat al culturii române. In congresele ce se ţineau în străinătate; în locurile de cinste, oferite de Academiile străine României, persoana căreia nu i se discuta niciodată inţăletatea, era aceea a lui Nicolae Iorga. In cuvântul lui se traduceau pentru toată lumea isteţimea şi originalitatea geniului românesc. A fost gânditorul, care prin scrisul şi prin cuvântul lui a răscolit cel mai adânc în inima conaţionalilor săi. Din această răscolire s'au trezit în entuziasm naţionalist, multe sentimente nobile, dar şi destulă ură. Asupra Ţării au mers sentimentele nobile naţionaliste, pregătind înarmarea morală a generaţiei, care a făcut răsboiul de întregire a neamului; asupra lui a mers ura. Acum, că omul nu mai este, rămâne ca opera viitorului să trezească mai departe sentimentele nobile naţionaliste ca şi altă dată. Este frumoasă moştenire pe care el o lasă deschisă generaţiilor viitoare.

DOMNILOR COLEGI,

Rolul lui Nicolae Iorga în desvoltarea culturii româneşti din ultimii patruzeci de ani, este considerabil; în desvoltarea Academiei Române, el este covârşitor.

Dela alegerea sa ca membru activ în 26 Mai 1910, nu este an, nu este aproape lună, în care să nu-l găsim dându-şi contribuţia la publicaţii sau făcând comunicări în şedinţele de Vineri ale Academiei. Scriitor şi orator fecund, — în acelaş timp, — coleg cu intimitatea cea mai comunicativă. Prezenţa lui dogorea ca un foc. Era sclipitor în glumă; fermecător în tot ce spunea. Sincer, mai presus de toate. Critic tăios, dar fără răutate. Iar când recunoştea cuiva un merit, nimic pe lume nu l-ar fi împiedecat să-l proclame. Figură, care se proecta pe mai multe planuri şi care, cu toate acestea, era de o unitate perfectă. O figură de legendă, încă din timpul vieţii şi care va câştiga în grandoare cu cât timpul va trece.

Inmormântarea rămăşiţelor pământeşti ale lui Nicolae Iorga se va face astăzi, peste o jumătate de oră, la cimitirul Bellu. Rog pe domnii colegi să asiste în corpore la serviciul ei religios.

29 Noemvrie 1940.

Glasul muncitorilor

Atenţie la lupii din câmpul muncii

Dacă Invierea Mântuitorului care a fost crucificat a făcut ca prin ei să se curete păcatul omului, apoi INVIEREA care prin ea se poate auzi glasul muncitorului, dacă nu ar suferi o comparaţie, dar o fericire tot este.

INVIEREA pentru noi, este izvorul cristalizat al gândirei, unde se pot adăpa suflete curate şi cu deplină dragoste pentru Hristos Rege şi Neam.

Această gândire a noastră a fost încătuşată de lupii din ogorul muncii, care la fiecare cotitură a drumului nostru trasat de marele APOSTOL AL NEAMULUI A. C. Cuza, îşi arătau colţii.

Astăzi când providenţa ne trimite în ceasul al 12-lea pe Generalul Antonescu, salvatorul fiinţei noastre ca Neam, se rupe şi acest lanţ, şi gândirea noastră.

Lupii cari au scăpat de a fi puşi la cuşcă, se supără, şi încep pornită din suflet curat, începe a pătrunde şi în rândurile acelor ce purtau pe ochi vălul Internaţionalei şi încep a-l da la o parte, să-şi arate colţii, şi să urle chiar.

Ar vrea să-şi schimbe părul. Dar ce facem cu năravul lor?

Ce ar dori domnul care în fruntea muncitorilor a fluerat a pagubă în câmpul muncii serenada Internaţionalei de decenii?

Nu a fost el în cea mai înaltă treaptă de conducere? Nu a avut cu el întreaga camarilă şi care era factotum în acest ogor al muncii şi avea toată puterea de a legifera pentru binele acestei clase? de ce nu a făcut-o eri şi încearcă astăzi să înşele buna credinţă a conducătorilor prin vechiul sistem al întinderii ramurei de măslin?

Această ramură a fost dusă pe la toţi foştii guvernanţi pentru a se erija în apărători ai cauzei muncitoreşti, dar nu pentru dreptatea lor umbla, ci pentru a rămâ.. mai departe în consiliile unde erau, şi a servi Internaţional şi nepotismul.

Intr'o mână a ţinut ramura de măslin, şi în cealaltă a ţinut arma distrugerii a tot ce este naţionalist în acest sfânt ogor— palmele trase de ei pe obrajii noştri se mai pot vedea şi astăzi urmele.

Plâng săracii de ei după Bresle — cred şi eu —aşa cum ele erau alcătuite li se schimbase numai firma, dar decorul era acelaş şi aceeaşi artişti, gata să verse lacrimi pentru durerea muncitorului — lacrimi de crocodil, pe cari încearcă şi astăzi să le verse. Prin înfiinţarea acelor Bresle nu s'a căutat decât distrugerea noastră, unde prin lege eram forţaţi să îngroşăm rândurile lor, şi unde nu se lăsase decât ochii ca să plângem, nu au reuşit eri, cu atât mai puţin astăzi.

Atunci ce? vor să mai terfelească şi ultima suflare ce o avem în sufletul nostru? nu s'a vărsat destul sânge? nu e deajuns că a făcut din muncitor un criminal de a tras în însă-şi Conducătorul Statului? Atunci cum întinde tipsia pocăinţei?

Vor să mai fie înscăunaţi? vor să mai călărească pe grumajii noştri? nu mai merge.

Ar fi fost mai prudent să pue pe acei ce au mers cu cădelniţa pocăinţei, să-şi spele mâinile de mârşevia faptelor, şi de balele Jidăncilor ce le sunt soţii, de pe a căror urme au intrat în Parlamentul de tristă aducere aminte în vremuri de bejenie pentru Naţionalişti.

Este cea mai mare îndrăzneală a Democraţiei, şi a acestor lupi, cari îşi văd drumul închis de conştiinţa Naţională.

Dar peste capetele noastre nu vor mai putea trece.

Acum când Dricul Democraţiei, a luat drumul Ţintirimului, să-l urmeze cum vor crede, verse ori câte lacrimi nu ne interesează — şi nici nu ne supără chiar de vor rămâne acolo, lipsa lor nu se simte. — Numai să lase pe bietul muncitor în pace, căci cu dragostea lor pentru această clasă în care se erijază ca apărători, au sufocat până la refuz pe bietul muncitor strângându-l în braţe.

Avem destui conducători, care ştiu necazurile şi suferinţele noastre. De directivele oculte suntem sătui.

Meşteşugarul şi muncitorul are destulă încredere în însăşi Conducătorul Statului primul muncitor, dela care aşteaptă să niveleze şi acest ogor al muncii.

Vă supără poate Domnilor Democraţi că vom da peste putregaiul şi risipa ce a-ţi făcut-o prin banii aşezărilor muncitoreşti?

Asta nu va întârzia să vină — şi unde Justiţia Neamului va avea primul cuvânt.

Meşteşugarul şi muncitorul este astăzi conştient, şi ştie că nu mai sunteţi stăpânii de eri impuşi în conduceri de internaţională.

In cuşcă v'ar sta mai bine, şi poate a-ţi avea destul timp să vă amintiţi de timpurile când pregăteaţi greve cu muncitorii ca să puteţi cere înscăunări şi măriri de salarii în slujba celor ce serveaţi interese.

Aşa dar atenţie la lupii cari încep a eşi la drumul mare au sfâşiat suflete eri, vor să mai sfâşie şi astăzi şi mâine poate dacă le va mai merge — ca şi la lanţ dacă nu la cuşcă.

PETRE MISALE-Olteneşti

FAPTE ŞI COMENTARII

Intrarea trupelor germane în Bulgaria

Artileria grea prin trecătorile Balcanilor acoperiţi de zăpadă

Avioane germane de bombardament

Corespondentul german de războiu Egon Kiefer, face următorul reportaj despre intrarea trupelor germane în Bulgaria:

Un vânt puternic ne izbea în faţă, în clipa în care primele elemente ale regimentului nostru de artilerie grea contra aeronavelor, pătrundeau pe pământul Bulgariei. In zorii zilei, populaţia micului oraşel bulgar se adunase pe piaţă, în special tineretul şcolar în uniforme albastre, croite milităreşte. Suntem salutaţi cu braţul întins, ba chiar cu strigăte de „Heil Hitler". Piesele trec prin mijlocul unei mulţimi entuziaste, ca la paradă. Tunarii noştri surâd cu bunăvoinţă acestor oameni care privesc plin de admiraţie tunurile care trec.

Mărşăluim acum pe un drum de ţară, străjuit de ţărani bulgari purtând cojoace şi căciuli negre. Din când în când apare şi câte un turban. El este purtat de reprezentanţii Islamului care se mai află în această ţară. Privim materialul nostru şi nesfârşitele coloane care se scurg toţi privind cu aceeaşi uimire şi admiraţie.

Maşinele noastre aleargă pe drumurile pline de nori îngheţaţi. Câte un smârc întâlnit în cale ne scutură pe toţi. La timpul prescris facem o haltă. O scurtă haltă, căci n'avem vreme de pierdut. Oprim atât timp cât putem umple sau goli un bidon cu apă sau pentru a mânca o gamelă cu supă caldă. Aceasta nu se întâmplă însă decât odată pe zi. Cu această ocazie sunt examinate şi autovehiculele, se face aprovizionarea cu benzină şi după un ceas de oprire pornim mai departe. Trebuie să plecăm, căci în urma noastră sosesc alte unităţi şi trebuie să evităm orice aglomerări. Escortată de motociclişti ea rămâne în urmă. Bateria, divizionul, regimentul, acestea merg înainte.

Automobilele noastre s'au angajat acum pe un urcuş. Ne clănţănesc dinţii de frig. Deşi soarele luminează cerul, mâinile ne-au îngheţat, deabia le mai simţim. Zăpada acoperă înălţimile pe lângă care trecem şi soarele dă sclipiri argintii. Se închee prima etapă; trebuie să înnoptăm. Deabia s'a întunecat şi stelele au şi început să sclipească pe cer. Pe trăsurile noastre s'au depus ţurţuri de ghiaţă. Bateria noastră este cartiruită într'o cazarmă bulgară. Celelalte unităţi, care ne urmează deaproape, rămân peste noapte în oraşul pe care l-am lăsat în urmă. Unii dintre ei petrec această primă noapte pe covoarele unei moschee. Cu multă bunăvoinţă, profesorii şi învăţătorii din localitate, s'au îngrijit de cartiruirea noastră.

Motocicliştii, rupţi de oboseală, au adormit primii.

Ne sculăm în zori. Incepem urcuşul serpentinelor care nu se mai sfârşesc. In dreapta noastră se deschid prăpăstii lipsite de vegetaţie, iar la stânga se înalţă masivele înzăpezite. Urcăm încet. Conducătorii sunt cu băgare de seamă, căci orice neatenţie poate să ne prăbuşească în prăpastie. Podurile aruncate peste pârâurile care-şi rostogolesc nişte ape sălbatice, ne dau mult de lucru. Cu această ocazie, conducătorii dela artileria antiaeriană arată tot ce au învăţat din trecutele campanii. Numai să nu se întrerupă circulaţia, aceasta e dorinţa tuturor. De acest lucru, nu putem însă scăpa. Servanţii sar imediat dela locurile lor şi împing voiniceşte la piesele care s'au împotmolit. Câte un ţăran bulgar, care conduce o căruţă trasă de boi, se minunează cum am putut ajunge noi cu maşinele noastre grele în asemenea locuri, pe drumuri atât de înguste şerpuind printre stânci şi prăpăstii.

După 5 ceasuri, am reuşit să trecem întreaga baterie. Acum coborâm. Drept răsplată pentru această performanţă realizată, la cel dintâi sat suntem salutaţi cu entuziasm. Ninge. Prin toate satele şi oraşele pe unde trecem ne întâmplă aceiaşi călduroasă manifestaţie de simpatie. Oprim. Ţăranii şi în special soldaţii bulgari fac roată în jurul nostru şi cercetează tunurile. Prăfuiţi, îngheţaţi şi cu feţele arse de soare, ne facem intrarea în oraş într'un oraş pavoazat şi cu populaţia îmbrăcate în haine de sărbătoare pentru a ne saluta.

COLABORAREA EUROPEANA în domeniul econonomicului

Pe primul plan al interesului politicii economice arătat de către întreaga opinie publică, stă de mult ideia europeană. Victoria armelor ne-a deschis poarta larg spre restul Europeie. Ea nu numai că a făcut iluzorii toate socotelile Marei Britanii asupra succesului blocadei sale, ci a deschis şi perspective într'un viitor european, care trebue să ţină seamă de năzuinţele naturale ale desvoltării poporului german cât şi a economiei sale.

Intr'o strânsă colaborare—devenită acum posibilă — cu celelalte state europene, pot şi chiar vor fi luate în seamă cu prisosinţă, interesele îndreptăţite ale acestora.

Natural nu poate fi nici vorbă despre faptul că prin acestea toate necesităţile politicii noastre economice vor putea fi satisfăcute. Nici chiar Europa luată ca totalitate, nu poate deveni autarhică prin o intensificare inter-europeană a schimbului de bunuri aşa cum se credea ici şi colo în primele exaltări ale sentimentelor. De exemplu în anul 1938 noi am avut următoarele deficite în bilanţul comerţului:

Vechiul Reich	192 milioane RM.
Marea Germanie	330 milioane RM.
Europa centrală	1392 milioane R. M.

PROBLEMA APROVIZIONARII

Desigur aci trebue luat în consideraţie, că restul statelor continentului au progresat cu mul mai puţin decât Germania în ceeace priveşte transformarea lor, bazându-se pe propriile sale forţe economice. Unele din acele lucruri pe cari fiecare ţară le importă până acum, se pot uşor fabrica de către ele însăşi printr'o mai bună organizaţie a muncii naţionale. In totalitatea sa însă nu este posibilă ca desvoltarea ultimelor 150 de ani, care adusese continentul la o tensiune a diviziunii muncii în relaţiunile sale cu ţările de peste ocean, să fie anulate de azi pe mâine.

Această stare de lucruri trebue recunoscută şi luată în considerare. Niciodată însă ţinta politicii economice germane nu a fost o autarchie completă. In definitiv, în ceeace priveşte baza aprovizionării cu alimente şi a elementelor indispensabile industriei, dorim să ne eliberăm de comerţul mondial, care poate fi oricând sugrumat de către puterile inamice. Pentru toate celelalte produse, de cari în vremuri grele te poţi dispensa, însă cari aparţin unui standard de viaţă la care are pretenţia în timp de pace un popor civilizat şi care tinde spre ascensiune, noi am năzuit întotdeauna spre un schimb internaţional cât mai viu şi mai larg posibil, ceeace vom face şi mai departe. Programul în cadrul căreia lucrăm noi, este de a fi autarchi din punct de vedere al economiei politice defensive, de altfel însă independenţi şi din punct de vedere internaţional cu muncă divizată.

Această dublă ţintă spre care năzuieşte politica economică germană nu a fost întotdeauna bine înţeleasă, în primul rând în străinătate. Destul de des ea a fost arătată ca fiind fără speranţă şi condamnată deja la un fiasco din cauza contrazicerilor politice. Economia germană se găseşte în faţa ochilor noştri, cu o claritate care vorbeşte dela sine. Succesul grijei pentru asigurarea economiei defensive a Reichului pentru cazurile serioase, dovedesc lunile de războiu ce au trecut seriozitatea străduinţelor noastre pentru învoirea schimbului de mărfuri dintre state se vede în curăţirea progresivă a Europei de obstacolele prea mari sau chiar nefolositoare ale comerţului.

ASIGURAREA ECONOMIEI DEFNSIVE

In primul rând asigurarea economiei defensive a Reichului. Ea se întinde în mod egal asupra elementelor necesare alimentaţiei şi industriei, asupra comunicaţiei, asupra aportului muncii politica salariilor şi a preţului. Intrucât în capitolele ce urmează sunt tratate în mod separat aceste domenii, ne putem mulţumi să prezentăm aici câteva rezultate principale. Aprovizionarea armatei germane cu muniţii şi carburanţi a reuşit în mod strălucit şi este asigurată şi mai departe pentru viitor. Mulţumită creşterii sistematice a recoltelor, mulţumită unei îngrijiri de rezerve făcută după un plan bine stabilit şi mulţumită unui control al consumului făcut din vreme, cerealele stau la dispoziţie în cantităţi îndestulătoare. Chiar şi lipsa de grăsimi, care mult timp a fost cea mai mare grijă a Reichului, a putut fi coperită prin formarea de rezerve şi dirijarea producţiei făcută la timp oportun.

Producţia fierului va depăşi chiar situaţia sa destul de înfloritoare din timp de pace, prin utilizarea capacităţilor lorene, luxemburgheze şi belgiene. In privinţa metalelor nefieroase, care sunt destul de rare în Germania. S'au putut asigura cantităţi suficiente, împreună cu alte materii prime importante, în zona de războiu lărgită. Producţia cauciucului „Buna" s'a multiplicat graţei planului de 4 ani şi astăzi poate satisface aproape în întregime necesarul general. De altă parte şi producţia fiţelului indigen a fost foarte simţitor mărită.

Această desvoltare a producţiei interne germane a materiilor prime, nu s'a putut face decât cu preţul cheltuelilor care în bună parte depăşeau preţurile „pieţii mondiale". S'a observat de multe ori că aceasta reprezintă o întoarcere la vechile procedee economice puţin rentabile. Germania a luat asupra sa acest reproş, căci de asigurarea economiei politice defensive depinde numai puţin decât existenţa şi viitorul întregului popor, pentru care nici un preţ nu e prea mare.

SCHIMBURILE DE MARFURI

In urmărirea celui de al doilea scop principal al politicei germane economice şi anume eliberarea schimbului de mărfuri dintre state de legături cari 'l împiedecau, norocul a fost mai mic. Germania ar fi putut ajunge aci, numai astfel la un rezultat, dacă şi celelalte state ar fi ajutat aducând fiecare aportul său. In loc de aceasta însă marile democraţii au refuzat o cooperare, neţinând seamă de toate apelurile adresate lor de către Germania. Rezistenţa lor dădu chiar şi forţelor oponente din restul lumii un reazăm puternic; prin aceasta s'a produs o întreagă încurcătură de sistem politico-comerciale, care era contrarie intereselor fiecăruia, iar nici unuia nu oferea vre'un avantaj. Din ce în ce mai mult se recunoscu, că o fructuoasă reorganizare a relaţiunilor economice mondiale depindea de o clarificare politică.

SPRE UN CLEARING EUROPEAN

In centrul acestor preocupări se află desvoltarea unui clearing central european. Ideia unui clearing centralizator este renunţare şi program totdeodată: renunţare din cauză că reprezintă o negaţie a scopurilor de mare suprafaţă (cum spre exemplu trecerea bruscă la o uniune europeană vamală şi a devizelor) şi program, fiindcă afirmă o colaborare între state care ţine solid de realizarea istorică, mulţumindu-se cu transformarea prevăzătoare şi progresivă a situaţiunilor moştenite.

Această transformare se leagă în mod necesar de ordinea existentă a economiei de procurare a devizelor. In forma ei de până acum, această economie a devizelor, a avut îndatorirea să apere economia internă de influenţele tulburătoare a unei conjuncturi mondiale depresive. Dacă o ţară trece la o economie politică autonomă, astfel cum a făcut-o Germania naţional-socialistă în privinţa procurării lucrului şi a înarmării, atunci bilanţul său comercial este împins către pasivitate — prin majorarea importului faţă de scăderea exportului — ceeace face ca problema devizelor să devină în mod necesar punctul principal al economiei politice. Criza de devize sunt evitate numai atunci, când propăşirea autonomă a statului activ din punct de vedere al politicei conjuncturii, devine un motiv pentru întrebuinţarea situaţiei economice şi în celelalte ţări; numai atunci se pot desvolta oarecum egal importul şi exportul. O uşurare generală a economiei devizelor nu poate fi posibilă din această cauză, decât într'o colaborare apropiată a mai multor economii politice. Deoarece [illegible] tor economii politice.

CONCLUZIUNI

Este inutil să se tragă concluzii asupra efectelor pe care clearingul le va produce în viitor, cât şi a faptului că probabil va depăşi odată cadrul strict european. Desvoltarea depinde de factori, cari încă nu pot fi cu precizie consideraţi azi. Noi vom da dela caz la caz, măsurile de înţelegere care vor corespunde nevoilor concrete şi vom îndepărta cu grije toate elementele cari stau în calea intensificării schimbului de mărfuri dintre state. Acestor măsuri aparţine spre exemplu îndepărtarea influenţării cursului [illegible]cii în Sud-estul european, deoarece încorporarea circulaţiei plăţilor respective din aceste ţări în clearingul centralizator, ar putea face posibilă crearea speculaţiunilor de cursuri cu totul nedorite. Pe de altă parte vom ajunge acolo, unde există principiile politice şi sociale suficiente, ca depăşind ideea clearingului să stabilească chiar o completă desfiinţare a graniţei de devize. Astfel s'a îndepărtat cu desăvârşire graniţele de devize şi vamale faţă de Protectorat, iar faţă de Olanda s'a creiat, respectiv s'a şi pregătit importante uşurări. Nu există reţete după care să se poată proceda peste tot în acelaş fel. Scopul — uşurarea circulaţiei plăţilor penru învoirea circulaţiei mărfurilor între state — este bine stabilit. Germania nu este legată în mod doctrinar de mijloacele prin care tindem spre acest scop, ci va proceda după împrejurările fiecărui caz în parte.

„Foca de fier"

Primul submarin a fost construit de un german

Rămânem zilnic uimiţi în faţa acţiunilor extraordinare pe care le săvârşesc submarinele, această armă îngrozitoare a mărilor, pe lângă care furtunile, valurile, sunt primejdii minore. Puţini sunt însă acei cari ştiu că modernul submarin nu este o invenţie prea recentă şi că primul vas de acest fel a fost construit acum aproape 90 de ani! Autorul lui a fost un german, subofiţerul bavarez Wilhelm Bauer.

Era în timpul războiului germano-danez. Printre soldaţii germani din Schleswig Holstein se afala şi un subofiţer de artilerie, Wilhelm Bauer, care nu se remarcase prin nimic deosebit. Intr'o bună zi el se gândi ce util ar fi pentru armata din care făcea parte un vas care să poată navige în adâncime, să se poată apropria nevăzut de întăriturile coastei inamice şi să arunce în aer vasele daneze.

Camarazii l-au luat în râs: era prea de tot! Autorităţile militare au privit însă altfel lucrările şi i-au dat posibilitatea să-şi încerce construirea vasului în şantierele din Kiel. Trebue spus că Bauer a fost încurajat şi ajutat şi de unii camarazi din bateria lui, cari aveau încredere în el.

După cum arată un ziar al timpului, noua construcţie stârnea curiozitate prin forma sa de focă şi prin faptul că avea pereţi de fier. Cilindri de mare capacitate dădeau posibilitatea scufundării sau ridicării la suprafaţă prin umplerea sau descărcarea de mari cantităţi de apă. Coada avea o cârmă depăşind fuselajul, iar elicea era acţionată de un motor primitiv. Foca de fier avea şi ochi: ferestre groase în partea superioară, permiţând vederea în afară. Uşa de intrat şi eşit se găsea în apropierea capului, la extremitatea căruia se afla „gura iadului", o mină cu praf de puşcă, care putea fi aruncată.

Bauer a făcut vreo zece experienţe cu submarinul său în portul Kiel; rezultatele fură mulţumitoare şi flota daneză fu extrem de îngrijorată la vestea succeselor obţinute. Că încercările nu au progresat, faptul se datoreşte numai la Wilhelm Bauer: au apărut deodată „specialiştii şi cunoscătorii" de cari Bauer s'a lăsat convins că ar putea să se lase cu vasul său până la cele mai mari adâncimi, lucru de care se ferise până atunci deoarece aparatul nu avea destulă stabilitate.

Luându-şi ca tovarăşi doi marinari, Witt şi Thomsen, el încercă la 1 Februarie 1856 să atingă profunzimi mari, încercare pe care era să o plătească cu viaţa. Lăsându-se până la 30 picioare sub nivelul mării, vasul fu turtit de enorma presiune ca o cutie de carton; în special pompele pentru ridicarea la suprafaţă fură deadreptul strivite; cei trei membi ai echipajului vedeau moartea cu ochii. Thomsen îşi pierdu capul şi se repezi cu pumnalul asupra lui Bauer, pe care îl socotea cauza nenorocirii. Numai cu revolverul în mână, calm, putu Bauer să stăpânească pe nebunul furios, şi începu să execute o manevră de salvare pe care, cu 10 ani mai târziu, numai cei mai viteji comandanţi de submarine au putut-o îndeplini: dădu drumul aerului comprimat care închidea uşa de eşire, o deschise şi se aruncă în massa de apă împreună cu cei doi marinari. După mii de pericole au putut fi în fine salvaţi.

Vremurile erau destul de vitrege pentru inventatori, şi foca de fier a lui Bauer nu mai stârni interes. A mai construit el apoi câteva submarine, mai mari, mai perfecţionate, dar până la urmă s'a lovit de lipsa de mijloace materiale şi a fost nevoit să lase totul baltă şi să plece din Kiel în patria lui bavareză.

Abia multe decenii mai târziu, lungă vreme după moartea lui, s'a recunoscut genialitatea ideii lui Bauer, idee care l-a făcut primul constructor de submarine şi pionierul navigaţiei sub apă.

Primul submarin construit de Bauer a fost scos mai târziu de pe fundul radei portului Kiel şi aşezat în curtea Muzeului Marinei din Berlin.

Fericirea şi sfârşitul marilor potentaţi

Pe la mijlocul secolului trecut, un conducător de teatru german a făcut o impresionantă încercare de a uni dramele regale ale lui Shakespeare într'o mare piesă istorică.

Richard al II-lea era pentru el primul act, Henric al IV-lea era actul al doilea, Henric al V-lea era actul al treilea, Henric al VI-lea era actul al patrulea şi Richard al III-lea era actul al cincilea. In această ordine Dingelstedt a reprezentat cu mult succes dramele regale ale lui Shakespeare. Dacă am asculta propunerea poetului Grabbe şi am folosi piesa lui Shakespeare „Regele Ioan" ca prolog şi „Henric al VIII-lea ca epilog al acestei serii de drame am avea opera dominantă în toată impozanta ei structură. Nu este exclus ca acest frumos vis al prietenilor germani ai lui Shakespeare să se împlinească.

Marile scene din Berlin, Hamburg şi Viena ar fi bine utilate pentru aceasta. Nu de mult timp s'a scos din uitare piesa Richard al II-lea şi a fost reprezentată cu un mare succes, Gustav Grundgens fiind interpretul principal. Săptămânile acestea am putea avea o a doua punere în scenă a piesii Richard al II-lea. Este reprezentaţia dată de „Teatrul German" cu Rudolf Förster în rolul principal. Rudolf Förster a fost multă vreme în străinătate dar el a rămas în memoria tuturor acelora, cari s'au ocupat în deplină înţelegere cu arta teatrală şi cinematografică. Acest fenomen ciudat, această rece pasivitate, care se capătă — ca să spunem aşa — numai indirect şi la suprafaţa fenomenului a exercitat asupra spectatorilor o influenţă aproape diabolică. După scurta caracterizare a personalităţii sale ne putem închipui că Förster a putut reda figura Regelui Richard al II-lea. Desigur că el nu a desamăgit cu nimic, dar în comparaţie cu interpretarea dată acestui rol de Gustav Grundgens, el a preferat o interpretare mai sobră. Ca suveran a fost destul de bine dar îi lipseşte acea măreaţă eleganţă pe care a arătat-o Gründgens după ce Richard al II-lea se prăbuşeşte de pe tron. Richard interpretat de Förster ne mişcă prin singurătatea lui dar singurătatea lui este foarte personală, foarte particulară în timp ce Gründgens iese afară din singurătate şi soarta lui, adâncile şi grelele experienţe ale vieţii lui se adresează oamenilor întâlniţi, predicând am putea spune. La o atare filosofie, Richard al II-lea interpretat de Rudolf Förster nu a putut ajunge.

In ultimul timp a mai ieşit la iveală în repetoriul Casei germane a teatrelor din Berlin o piesă germană, care fusese de mult dată uitării şi în a cărei valoare poetică şi teatrală nu mai credea nimeni. Este vorba de „Norocul şi sfârşitul regelui Ottokar" de Franz Grillparzer. Dacă Heinrich von Kleist este în umbra lui Goethe şi a lui Schiller, Franz Grillparzer era socotit până zilele trecute mai prejos decât clasicii.

Cuvântul ţării

(Continuarea din pagina I-a)

ţară alta, nouă, o ţară de lumină şi de cristal.

E o lume în care nu mai încap nici agitaţiile interlope care au sfărâmat atât timp unitatea Românilor, — şi fireşte nici ambiţii catilinare... Dar o ţară nu mai puţin în care cuvântul cinstit, întreg, să poată fi auzit — şi în care, să nu uităm, un tineret reabilitat va avea încă să aducă elanul lui propriu, sensurile lui de jertfă şi eroism în marele efort unanim.

Pentru ţara asta au alergat deunăzi la urnă atâtea milioane de Români, aclamând numele Generalului. Şi ţara asta creşte acum subt ochii noştri, se face, — scuturând par'că atâtea împânzite ceţuri şi atâta noapte de ieri...

E o arătare, sau o minune? Nimeni nu ştie încă şi n'ar fi uşor să spunem... Dar un lucru e aproape sigur, îl ştiu: sânt aici, în lumina asta, acum, sunt lungile noastre suferinţe, ale tuturor, sunt toate jertfele noastre care rodesc...

TOMA VLADESCU

Frăţia de cruce italo-germană

Aviatori germani şi italieni pe un aeroport undeva pe front

INVIEREA
Săptămânal de politică şi cultură românească
Director, TOMA VLADESCU
Redacţia şi Administraţia
Bucureşti
Srt. Popa Petre 42, Et. III
Telefon: 2.33.55